

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Metsätalouden koulutusohjelma

Keijo Luostarinen
Kyselytutkimus petoyhdysheikilöiden motivaatiosta ja toiminnan kehittämisen
tarpeista Pohjois-Savon alueella

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2014

OPINNÄYTETYÖ

Huhtikuu 2014

Metsätalouden koulutusohjelma

Tekijä

Keijo Luostarinen

Nimeke

Kyselytutkimus petoyhdyshenkilöiden motivaatiosta ja toiminnan kehittämisen tarpeista Pohjois-Savon alueella

Tiivistelmä

Suomessa elää luonnonvaraisena neljä suurpetoa: karhu, susi, ilves ja ahma. Suurpetojen kannan koon arviointi ja luotettava kannan koon määrittäminen kuuluvat Suomessa Riistan- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimialueeseen. Suurin osa havainnoista kerätään vapaaehtoisten petoyhdyshenkilöiden toimesta. Petoyhdyshenkilötoiminta on luotu alun perin 1970-luvulla ja se on laajentunut koko valtakunnan alueelle. Opinnäytetyössä tutkittiin petoyhdyshenkilötoimintaa Suomen Riistakeskus Pohjois-Savon toimeläsiannosta. Pohjois-Savon alueella petohavaintoja kirjaa vuositasolla noin 300 vapaaehtoista henkilöä.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Pohjois-Savon alueella toimivien petoyhdyshenkilöiden motivaatiota toimintaan ja kartoittaa mahdollisia koulutustarpeita. Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää petoyhdyshenkilötoiminnan koulutuksen kehittämiseen ja koulutuksen kohdentamiseen.

Kieli

Sivuja

34

Liitteet

2

Suomi

Asiasanat

Suurpedot, metsästys, riista.

 Karelia UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	<p>THESIS</p> <p>April 2014</p>	
<p>Author</p> <p>Keijo Luostarinen</p>		
<p>Title</p> <p>Questionnaire survey from the beast contact persons' motivation and needs for the developing of the operation in area of Pohjois-Savo</p>		
<p>Abstract</p> <p>Finland live wild in four large carnivores: bears, wolves, lynx and wolverine. Large predators stock size assessment and reliable position size for Finland, as in Game and Fisheries Research Institute domain. Most of the findings collected from volunteer liaisons working in the beast. The Beast the marshalling was created originally in the 1970s, and it has expanded to the whole country area. This study investigates the beast liaison activities in Finland, the Finnish Game Central North Savo commission. North-Savo region predator sightings record by about 300 volunteers people.</p> <p>Aim of this study was to investigate the Northern Savo in the region beast liaison motivation for action and identify possible training needs. The results can be used as a beast liaison activities the development of education and training in accounting.</p> <p>Survey respondents persons are experienced hunters and their natural knowledge is good. Also, the motivation to act predator contact pearson among the respondents is good. The respondents feel that voluntary activities as meaningful and game research produced information.</p>		
<p>Language</p> <p>Finnish</p>	<p>Pages</p> <p>34</p>	
<p>Keywords</p> <p>Hunting, Volunteering, Carnivores</p>		

SISÄLTÖ

1	Johdanto	6
2	Tutkimuksen tavoitteet	6
3	Suurpedot ja tutkimus	7
4	Suomalainen metsästyskulttuuri	9
5	Petoyhdyshenkilötoiminta	9
6	Riistakonserni	14
7	Suomen Riistakeskus	15
8	Riistakeskuksen tehtävät	15
9	Riistanhoitoyhdistykset	16
10	Pohjois-Savon Hirvitalousalueet	17
11	Tutkimuksen toteutus	18
12	Kyselylomakkeen laadinta	19
13	Tiedon tallentaminen ja analysointi	20
14	Tutkimuksen tulokset	21
15	Tulokset	31
16	Tutkimuksen loppuyhteenveto	33
17	Lähteet	34
18	Liitteet	37

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö pohjautuu Suomen Riistakeskus Pohjois-Savon toimeksiantoon tutkia vapaaehtoisten petoyhdyshenkilöiden motivaatiota toimintaan sekä kerätä toimijoiden näkemyksiä toiminnan kehittämiseksi. Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia petoyhdyshenkilötoimintaa ja sen parissa vapaaehtoisesti työskentelevien henkilöiden motivaatiota sekä kerätä näkemyksiä mahdollisista kehittämistarpeista ja koulutuksen suuntaamisesta toimijoille.

Opinnäytetyö on luonteeltaan kvantitatiivinen eli määrällinen kyselytutkimus. Työn esittelyosiossa tutustutaan petoyhdyshenkilötoimintaan yleisesti, sekä käydään läpi lyhyesti sen historiaa ja yhteistyötä Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitoksen kanssa.

Opinnäytetyössä esitellään voimassaolevan metsästyslainsäädännön yleistä rakennetta ja käydään läpi lyhyesti petoyhdyshenkilötoiminnan tavoitteita. Opinnäytetyössä esitellään myös riistahallintolain 18.2.2011/158 yleisiä periaatteita ja selvennetään lukijalle riista-alan organisaatioita ja niiden toimintaa Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalasta aina yksityisen metsästäjän tasolle saakka.

Tutkimuksen tuloksia tarkastellaan hirvitalousalue-tason tarkkuudella Pohjois-Savossa. Hirvitalousaluejaottelu on tulevaisuudessa muuttumassa (Tanskanen 2014).

2 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kvantitatiivisella kyselytutkimuksella selvittää Riistakeskus Pohjois-Savon alueen petoyhdyshenkilötoiminnassa mukana olevien henkilöiden motivaatiota ja harrastuneisuutta, sekä kartoittaa toiminnassa ja tiedonkulussa esiintyviä haasteita. Tutkimuksen pääasiallinen tavoite on kerätä tietoa toiminnan kehittämiseksi kentän toimijoiden näkemysten mukaan. Tutkimuksella kerättyä tietoa tullaan käyttämään petoyhdyshenkilöiden koulutuksen kehittämiseksi, sekä keskinäisen tiedonkulun parantamiseksi.

Tutkimuksen tulee vastata seuraaviin kysymyksiin:

- petoyhdyshenkilönä toimivien ihmisten taustat ja mielenkiinnon kohteet
- petoyhdyshenkilöiden koulutustavoitteet.

Petoyhdyshenkilötoiminnasta ei ole tehty aiemmin vastaavia tutkimuksia. Tutkimus sivuaa läheisesti Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitoksen suurpetotutkimusta.

3 SUURPEDOT JA TUTKIMUS

3.1 Suomalaiset suurpedot

Suomessa elää luonnonvaraisena neljä suurpetoa: karhu, susi, ilves ja ahma. Lajit ovat kuuluneet suomalaiseen luontoon jo tuhansia vuosia. Ihmisen toimien ansiosta niiden elintila ja oma luontainen mahdollisuus levitä ja lisääntyä on kuitenkin muuttunut huomattavasti erityisesti viimeisen sadan vuoden aikana. Ihmisen voimakkaasti muokkaama metsäluonto, sekä laajalti levinnyt liikenne ja asutus ovat joissakin tapauksissa aiheuttaneet lajeille sopeutumisongelmia, sekä ihmiselle pelkoa lajien katoamisesta tai niiden ihmisen toimiin vaikuttavista tekijöistä. Petojen läsnäolo asutuksen lähellä saattaa myös aiheuttaa petovihaa ja pelkoa. Kyseinen kehitys on luonnollista korkean teknologian yhteiskunnassa, jossa ihmisen suhde luontoon etääntyy.

3.2 Bernin sopimus kannanhoitosuunnitelmien taustalla

Euroopan Unionin jäsenyys merkitsi Suomelle myös kehitystä suurpetopolitiikkaan sekä toi velvoitteita niiden kannan seuraamiseksi ja vaalimiseksi. Vuonna 1979 Bernissä solmittu yleissopimus Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristöjen suojelusta sitouttaa Suomen noudattamaan petopolitiikassaan Euroopan Unionin linjauksia. (Finlex, Valtiosopimukset 29/1986.)

Sopimuksen periaatteiden mukaisesti Suomessa on ryhdytty tarvittaviin toimiin luonnonvaraisten kasvi- sekä eläinkantojen pitämiseksi sopimuksessa asetettujen kriteerien tasolla. Sopimuksen tavoitteena on palauttaa Eurooppaan elinkykyiset petokannat. (Finlex, Valtiosopimukset 29/1986.)

3.3 Suurpetojen kannanhoito

Kannanhoitosuunnitelmat suurpetojen osalta laatii Maa- ja metsätalousministeriö. Kannanhoitosuunnitelmien avulla eläinkantoja hoidetaan pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti. Kaikkien suunnitelmien tavoitteena on säilyttää kyseisen suurpedon suojelu suotuisalla tasolla ja varmistaa lajin säilyminen pysyvänä osana Suomen luontoa. Sudelle, karhulle ja ilvekselle on jo laadittu kansalliset hoitosuunnitelmat. Myös ahmalle on tekeillä hoitosuunnitelma.

Hoitosuunnitelmien tavoitteena on lajien elinvoimaisuuden turvaamisen lisäksi geneettisen monimuotoisuuden turvaaminen, sekä mahdollisten ongelmien torjuminen, mikäli kanta joissakin alueella kasvaa liian suureksi. Edellä mainittuja ongelmia voivat olla mm. suurpetojen kotieläimille aiheuttamat vahingot, sekä haitaksi koettujen yksilöiden asettuminen liian lähelle ihmisasutusta. (Magga 2012.)

3.4 Suurpetotutkimus

Suomen suurpetotutkimus on keskittynyt Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokseen (RKTL). Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos toteuttaa tutkimusta yhdessä useampien eri tahojen kanssa. Merkittävä osa suurpetojen havainnosta tuotetaan vapaaehtoisesti toimivien petoyhdyshenkilöiden keräämän havaintoaineiston pohjalta. (Riistan ja Kalataloudentutkimuslaitos. Suurpetohavainnot.)

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen suorittama suurpetotutkimus tuottaa tietoa maa- ja metsätalousministeriön tekemien kannanhoitopäätösten pohjaksi. Tutkimuksen tärkeimpinä tavoitteina ovat kanta-arvioiden luotettavuuden parantaminen liikkuvuus- ja elinpiiriaineiston kautta, tiedonkeruu suurpetojen elintavoista sekä kantojen perimän ja ikärakenteen selvittäminen. (Riistan ja Kalataloudentutkimuslaitos. Suurpetohavainnot.)

4 SUOMALAINEN METSÄSTYSKULTTUURI

Suomalainen metsästyskulttuuri on vuosisatoja vanha, ja metsästys on säilynyt harrastuksena, vaikka sen alkuperäinen tavoite pakollisesta ruuan hankkimisesta on muuttunut harrastukseksi. Vuonna 2012 metsästyskortin lunasti 308 187 suomalaista. Määrästä 18 056 oli naisia. (Riistan ja kalatalouden tutkimuslaitos. Tilastot 2012). Suomessa metsästysoikeus on sidottu maanomistajuuteen. Metsästysoikeus voidaan vuokrata edelleen ja tämä mahdollistaa muun muassa metsästysseurojen toiminnan. Metsästysoikeuden vuokraaminen perustuu metsästyslakiin. (Finlex 615/1993)

4.1 Vapaaehtoistoiminnan merkitys suomalaisessa metsästyskulttuurissa

Vapaaehtoistoiminta ja erilaiset talkoot muodostavat suuren osan suomalaisesta metsästys- ja riistanhoitokulttuurista. Näin on myös petoyhdyshenkilötoiminnassa (Forsman, Wikman, Härkönen & Eskelinen 2010) Vapaaehtoisia petoyhdyshenkilöitä on Suomessa noin 1600. Riistakeskus Pohjois-Savon alueella petoyhdyshenkilöitä on noin 300 kpl. (Riistakeskus 2013).

Vapaaehtoistoiminta toimii usein tärkeänä osana vapaaehtoisen elämää. Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen mahdollistaa tärkeiden arvojen luomista, ylläpitämistä ja siirtämistä sukupolvienkin yli. Vapaaehtoistoiminta on myös tärkeässä asemassa toimijoiden identiteettien luomisessa. (Peltosalmi ym. 2012.)

5 PETOYHDYSHENKILÖTOIMINTA

Petoyhdyshenkilöverkosto tuottaa havaintotietoa suurpedoista Riista- ja kalatalouden Tutkimuslaitoksen käyttöön. Petoyhdyshenkilöverkosto on valtakunnallinen. (Riistan ja Kalataloudentutkimuslaitos. Suurpetohavainnot.)

Petoyhdyshenkilö on vapaaehtoinen toimija, joka tarkistaa ja kirjaa suurpetohavainnot alueellaan. Yleensä petoyhdyshenkilö on metsästäjä, jolle harrastuksen

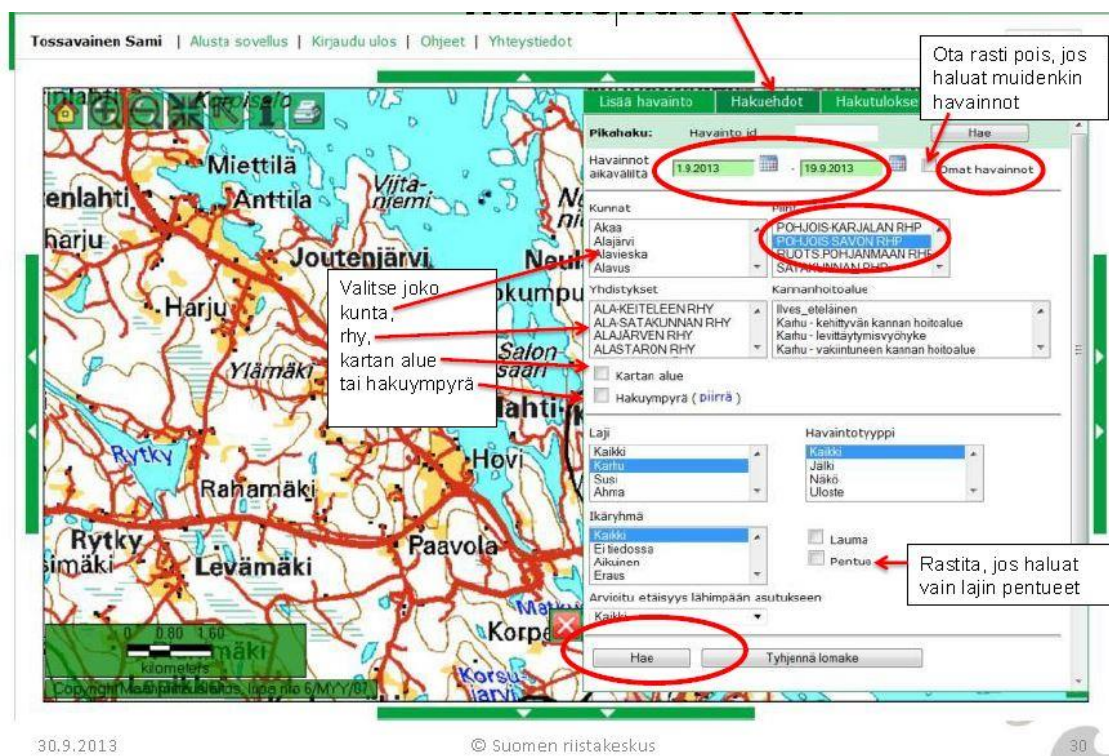
laajentaminen myös tutkimustyötä palvelevaksi toiminnaksi on helppo tapa lisätä metsästys- ja luontoharrastuksen ulottuvuutta. Petoyhdyshenkilötoiminnassa on mukana myös aktiivisia luontoharrastajia, joille petoyhdyshenkilönä toimiminen tuottaa lisäarvoa heidän omalle luontoharrastukselleen. Verkostoon kuuluu myös poromiehiä, rajavartijoita sekä Metsähallituksen henkilöstöä. Riistanhoitoyhdistyksen alueelleen nimeämät petoyhdyshenkilöt ovat tehtävään koulutettuja asiantuntijoita ja kokeneita luonnossa liikkujia, jotka voivat käydä tarvittaessa paikalla tarkastamassa ja määrittämässä ilmoitettuja havaintoja.

Yhdyshenkilöverkosto on luotu alun perin jo 1970-luvulla. Petoyhdyshenkilöiden lukumäärä on niistä ajoista kasvanut huomattavasti, ja nykyisin suurpetohavainnot tehdään noin 1600 henkilön voimin. Petoyhdyshenkilötoiminnan kehittäjäksi mainitaan Erik.S. Nyholm (Heikkinen 16.10.2013).

Kaikki petoyhdyshenkilöiden havainnot kirjataan valtakunnalliseen sähköiseen Tassu-järjestelmään ja merkitään karttapohjalle. Havainnosta kirjataan muun muassa eläinten laji ja lukumäärä, etutassujen leveys ja pituus sekä havaintoai-ka ja -paikka. Asutuksen läheisyydessä liikkuneista suurpedoista kirjataan lisäksi etäisyys lähimpään asuttuun rakennukseen. Havaintoja kirjataan vuosittain kymmeniä tuhansia, joten kyseessä on todella mittava vapaaehtoistyömäärä. Suurpetotutkimuksen päämääränä on entisestään tarkentaa arvioita suurpetojen lukumäärästä ja alueellista esiintymisestä. (Pellikka & Linden 2009.) Tulevaisuudessa voi olla mahdollista, että havainnot ilmoitettaisiin jopa reaaliaikaisesti, esimerkiksi älypuhelintekniikkaa hyväksi käyttämällä.

5.1 Tassu- järjestelmä

Tassu on suurpetohavaintojen ilmoittamiseen tarkoitettu ATK-sovellus (kuva 1). Havaintoja järjestelmään voivat kirjata käyttöoikeudet saaneet suurpetoyhdyshenkilöt, sekä joissakin tapauksissa myös viranomaiset. Järjestelmän tavoitteena on nopeuttaa suurpetohavaintojen päätymistä tutkimuksen käyttöön.

Kuva 1. Tassu-järjestelmän näkymä. (Petoyhdyshenkilöiden koulutusmateriaali 2013.)

Tassu-järjestelmä mahdollistaa myös havaintojen hakutoiminnon sekä tarkastelun laajemmin (Kuva2.)

Hakutulos excelissä

ID	Riv_ID	PVM	Aika	Jaksot	Laji	Ikäryhmä	Tyyppi	Tasaveys	Tasapitu	Pihapilri	Etäis	Tarkast	Vahinko	Näyte	Lauma	Pentue	LISÄTIETO	RAJA
1	145249	20	1.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki									0 näköhavainto	Riinan Jorma
2	146982	19	3.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	11		0	628	1	0	1		Reijon yhteydessä pailla	Mäkitalo
3	146424	18	3.9.2013	8:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki			0	0	0	1			0 välillä 1-2.9.2013.	Jarmo
4	147158	17	3.9.2013	8:40	3/2013	Karhu	Eraas	Näkö	9		0	0	0	1			0 kaksia tiellä.	Vepsäläinen Hannu
5	147158	16	3.9.2013	8:40	3/2013	Karhu	Eraas	Näkö	9		0	0	0	1				Ruhanen Kai
6	147158	15	3.9.2013	8:40	3/2013	Karhu	Aikuinen	Näkö	13		0	0	0	1				Ruhanen Kai
7	146395	14	3.9.2013	18:30	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	13		1	618	1	0	1			Ruhanen Kai
8	147582	13	5.9.2013	19:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Näkö	14		0	0	0	1				Ruhanen Kai
9	147105	12	5.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki			0	100	0	0	1			Vepsäläinen Hannu
10	147567	11	6.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Ei tiedossa	Näkö			0	0	0	1				Julkunen Marko
11	147085	10	7.9.2013	9:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki			1	150	1	0	1			Riinan Jorma
12	147156	9	8.9.2013	17:30	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	16		0	500	1	0	1			Riinan Jorma
13	147305	8	9.9.2013	19:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	11		0	0	0	1				Riinan Jorma
14	147353	7	10.9.2013	19:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	16		0	915	1	0	1			Vepsäläinen Hannu
15	147075	6	13.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Näkö			1	214	0	0	1			Hokkanen Ville
16	147618	5	13.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	13		0	0	0	1				Karhunen Jukka
17	147618	4	13.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	16		0	0	0	1				Julkunen Marko
18	147618	4	13.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	16		0	0	0	1				Julkunen Marko
19	147677	3	14.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	14		1	80	1	0	1			Kininen Jouni
20	147676	2	14.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Aikuinen	Jälki	12		1	32	1	0	1			Kininen Jouni
21	147620	1	15.9.2013	0:00	3/2013	Karhu	Ei tiedossa	Jälki			0	0	0	1				Karhunen Jukka
22																		Savolainen Heikki
23																		
24																		
25																		
26																		

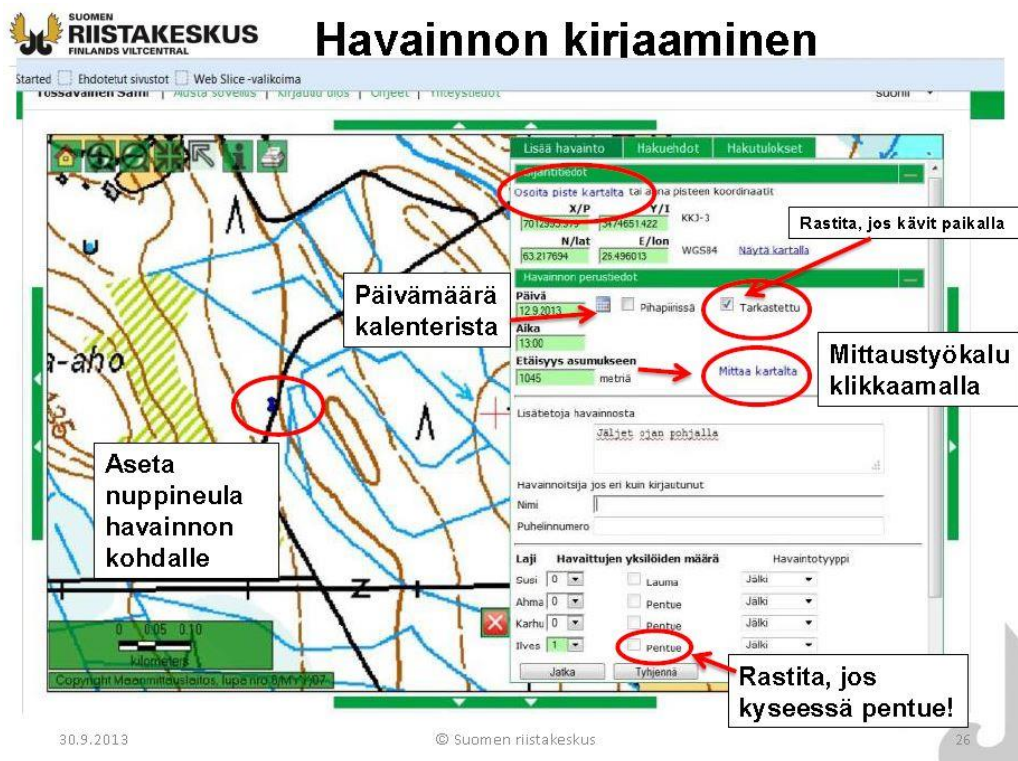
Kuva 2. Tassu-järjestelmä hakunäkymä. (Petoyhdyshenkilöiden koulutusmateriaali 2013.)

5.2 Havaintojen kirjaamisohje

Petoyhdyshenkilöille suunnatussa koulutusmateriaalissa havaintojen kirjaamiseen opastetaan seuraavasti:

- Petoyhdyshenkilö pyytää havainnoitsijalta tarkat kirjattavat tiedot havainnosta.
- Jälki, näkö, uloste, riistakamera, joku muu havainto.
- Havainto pyritään aina tarkistamaan, paitsi jos havainnon tekijä ”varma ja kokenut”, voi kirjata tarkastamatta, tällöin havainnoitsijan tiedot ylös.
- Pyritään saamaan mittaustulos jäljestä.
- Lumisateella pyydetään peittämään jälki tai jäljet esimerkiksi sanomalehdellä, jotta jälkihavainto säilyisi muuttumattomana.
- Havainto kirjataan Tassu-järjestelmään tai toimitetaan paperisella lomakkeella Riistan- ja Kalatalouden tutkimuslaitoksen suurpetotutkimukselle Oulun toimipisteeseen.

Havainnon kirjaaminen Tassu-järjestelmään on kohtuullisen helppoa ja sovelluksen käyttöliittymä on selkeä (Kuva3).

Kuva 3. Havainnon kirjaaminen Tassu-järjestelmään. (Petoyhdyshenkilöiden koulutusmateriaali 2013.)

5.3 Jälkien mittausohje

Petoyhdyshenkilöille suunnatussa koulutusmateriaalissa opastetaan havainnollisesti jälkien mittaaminen havainnon kirjaamisen yhteydessä. (Kuva2.)

Suurpetojen jälkien mittausohje

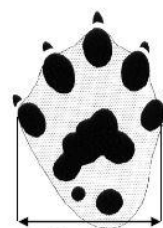
KARHU

etutassun leveys

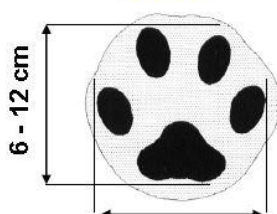
pentu: 4 - 7 cm
eraus: 8 - 11 cm
aikuinen: 12 - 19 cm

AHMA

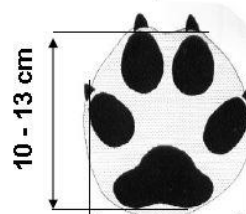
7 - 15 cm
etutassun leveys

ILVES

6 - 12 cm
etutassun pituus ja leveys

SUSI

8 - 12 cm
etutassun pituus ja leveys

© Suomen riistakeskus

Kuva 4. Jälkien mittaaminen. (Petoyhdyshenkilöiden koulutusmateriaali 2013.)

5.4 Tilastoitujen havaintojen määrä.

Petoyhdyshenkilöverkoston tuottamien havaintojen määrää on tilastoitu vuodesta 1998 alkaen. RKTL:n vuosilta 2005–2012 tuottaman tilaston mukaan vahvistettujen havaintojen määrä on ollut jatkuvasti kasvussa. Pelkästään Pohjois-Savon Riistakeskuksen alueelta ilmoitettujen petohavaintojen määrä on kasvanut yli kaksinkertaiseksi seitsemän vuoden aikana. Suurin havaintomäärien kasvu on Ilveksen havaintoja koskevien ilmoitusten määrässä. (Liite 1.)

6 RIISTAKONSERNI

Julkinen riistakonserni vastaa riistakantojen elinvoimaisuudesta, turvaa riistavaran monipuolisen ja kestäväen käytön sekä yhteen sovittaa riistatalouteen liittyviä erilaisia odotuksia. Julkinen riistakonserni muodostuu organisaatioista, jotka ovat maa- ja metsätalousministeriön tulosohtauksessa tai saavat merkittävän

osan toimintavaroistaan maa- ja metsätalousministeriön budjetista. Riistakonserniin kuuluvat maa- ja metsätalousministeriö, Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL), Metsähallituksen eräpalvelut, Metsäntutkimuslaitos (Metla) ja Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira). (MMM 17.10.2013)

7 SUOMEN RIISTAKESKUS

Suomen riistakeskus on vuonna 2011 perustettu itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Riistakeskus toimii maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla ja on osa julkista riistakonsernia, jonka tehtävä on hoitaa julkisia hallintotehtäviä ja muita riistahallintolaissa määrättyjä tehtäviä. Suomen riistakeskuksella on 15 aluetoimistoa eri puolilla Suomea. Riistakeskuksen toteuttamaa riistapolitiikkaa tukevat valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot sekä paikalliset riistanhoitoyhdistykset. (Suomen Riistakeskus 2013.)

8 RIISTAKESKUKSEN TEHTÄVÄT

Riistahallintoa koskevassa laissa Riistakeskuksen tehtävät on jaettu sekä julkisiin hallintotehtäviin ja muihin tehtäviin (Finlex 18.2.2011/158). Julkisista hallintotehtävistä valtaosa on lupahallintoa. Tyypillisiä tehtäviä ovat esimerkiksi hirven metsästystä koskevien pyyntilupahakemusten käsittely ja pyyntilupapäätösten tekeminen. Myös riistaeläinlajien rauhoituksesta poikkeaminen ja kiellettyihin pyyntimenetelmiin ja pyyntivälineisiin liittyvät lupa-asiat kuuluvat riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin.

Lisäksi riistakeskuksen tehtävät käsittävät muun muassa myös kestävän riistatalouden monipuolisen edistämisen sekä riistanhoitoyhdistysten ja metsästäjien toiminnan tukemisen. Riistakantojen hoitosuunnitelmat sekä riistakantojen seurantatyö ja elinvoimaisuuden kehittäminen voidaan lukea kestävän riistatalouden edistämiseen kuuluvaksi tehtäväksi. Voidaan todeta että vapaaehtoinen petoyhdyshenkilötoiminta tukee merkittävästi lainsäädännössä riistakeskuksen toiminnalle asetettuja tavoitteita tuottamalla tietoa suurpetojen kannanseurannan ja hoidon suunnittelun perustaksi.

9 RIISTANHOITOYHDISTYKSET

Suomessa on 298 riistanhoitoyhdistystä. Riistanhoitoyhdistys on riistahallinnon paikallistason yksikkö, jonka toiminta-alue on yhden tai useamman kunnan alue tai kylärajoihin rajoittuen osa suurkuntaa. (Riistanhoitoyhdistykset; Riistaweb.)

Riistanhoitoyhdistys vastaa kestävän riistatalouden edistämisestä toiminta-alueellaan, huolehtii metsästäjien vapaaehtoistoiminnan edistämisestä ja organisoinnista sekä hoitaa sille säädetty julkiset hallintotehtävät.

Riistanhoitoyhdistyksellä on hallitus jonka tehtävä on johtaa ja valvoa riistanhoitoyhdistyksen toimintaa. Riistanhoitoyhdistyksen käytännön toimintaa hoitaa toiminnanohjaaja yleensä sivutoimisesti. Riistanhoitoyhdistysten toiminta rahoitetaan pääasiassa metsästäjiltä kerättävillä riistanhoitomaksuvaroilla. Riistanhoitoyhdistys vastaa kestävän riistatalouden edistämisestä toiminta-alueellaan, huolehtii metsästäjien vapaaehtoistoiminnan edistämisestä ja organisoinnista sekä hoitaa sille säädetty julkiset hallintotehtävät. Lisäksi riistanhoitoyhdistys järjestää metsästyslaissa tarkoitetut ampumakokeet ja metsästäjätutkinnot. (Finlex 15.3.2013/206.)

Lisäksi riistanhoitoyhdistykselle on määrätty myös muita tehtäviä, kuten kestävän riistatalouden edistäminen, metsästyslain valvonnasta vastaavien viranomaisten avustaminen jne. (Riistanhoitoyhdistykset 2013).

9.1 . Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys

Jokainen suomalainen riistanhoitomaksun maksanut henkilö kuuluu jäsenenä Riistanhoitoyhdistykseen. Riistanhoitomaksusta käytetään myös nimitystä metsästyskortti. Jäsenenä voi olla siinä riistanhoitoyhdistyksessä, jonka toiminta-alueella pääasiassa metsästää, tai siinä riistanhoitoyhdistyksessä, jonka toiminta-alueella olevassa kunnassa metsästäjän kotipaikka sijaitsee. Siis jos on maksanut riistanhoitomaksun, mutta ei kuulu riistanhoitoyhdistykseen, merkitään henkilö metsästäjärekisteriin kotikunnan perusteella. Usean riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys samanaikaisesti ei ole mahdollinen.

Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys määräytyy käytännössä uuden metsästäjäkokelaan suorittaessa metsästäjäututkintoa. Metsästäjäututkintoa suorittaessaan uusi metsästäjä ilmoittaa halukkuutensa liittyä, ja tieto ilmoitetaan metsästäjärekisteriin.

Metsästäjän kannattaa liittyä sen riistanhoitoyhdistyksen jäseneksi, jonka alueella hänellä on metsästysoikeus (esimerkiksi metsästysseuran jäsenyys) tai jonka alueella hän tietää tulevansa pääasiassa metsästäämään. Näin hänelle tarjoutuu mahdollisuus vaikuttaa metsästysaluettaan koskeviin asioihin riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa. Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys lakkaa, jos riistanhoitomaksua ei suoriteta tai henkilö määrätään metsästyskieltoon. (Suomen Riistakeskus).

10 POHJOIS-SAVON HIRVITALOUSALUEET

Pohjois-Savon riistakeskuksen alue jakaantuu kolmeen hirvitalousalueeseen (kuva 5). Hirvitalousalue on hirvikannan verotuksen suunnittelun tärkein alueta-so. Alueet muodostuvat Pohjois-Savon Riistanhoitoyhdistysten yhteenliittymien mukaan seuraavasti:

- hirvitalousalue 01: Karttulan, Kuopion, Rautalammin, Riistaveden, Suonenjo-en, Tervon ja Vesannon Riistanhoitoyhdistysten alueet
- hirvitalousalue 02: Juankosken, Kaavin, Tuusniemen, Leppävirta-Varkauden ja Vehmersalmen Riistanhoitoyhdistysten alueet
- hirvitalousalue 03: Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Maaningan, Nilsiä, Pielaveden, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Varpaisjärven ja Vieremän Riistanhoitoyhdistysten alueet.

Pohjois-Savon alueella toimivien petoyhdyshekilöiden määrä jakaantuu 30.1.2014 Riistaweb- tietokannan mukaan hirvitalousalueittain seuraavasti:

- hirvitalousalue 01, 103 henkilöä

– hirvitalousalue 02, 55 henkilöä

– hirvitalousalue 03, 137 henkilöä.

Kuva 5. Pohjois-Savon alue. (Pohjois-Savon liitto.)

11 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimus suoritettiin lomakehaastatteluna. Aineisto kerättiin Google Drive Forms ohjelmaan laaditun kyselylomakepohjan avulla (Liite2). Osa kyselystä jouduttiin toteuttamaan kirjepostissa toimitetulla lomakkeella. Kirjelomakkeita lähetettiin 65 kappaletta ja verkossa täytettäviä lomakkeita sähköpostin yhtey-

dessä 221 kappaletta. Molemmissa oli saatekirje liitteenä, jossa kerrottiin tutkimuksen tarkoitus. Verkkolomaketta ei voitu toimittaa perille 9 henkilölle teknisistä ongelmista johtuen. Lisäksi yksi henkilö ilmoitti, että ei ole käytettävissä enää petoyhdyshenkilötoimintaan millään muotoa. Näin ollen kysely lähetettiin Pohjois-Savon alueella toimivista petoyhdyshenkilöistä 277 henkilölle. Lopullisessa tulosten analysoinnissa huomioitiin 95 kyselyyn määräaikana palautettua vastausta.

Tutkimuksella pyrittiin tavoittamaan Suomen Riistakeskuksen Pohjois-Savon alueella toimivat petoyhdyshenkilöt. Sähköpostilla toimitettuna linkki kyselyyn meni hyvin perille ja virheellisiä sähköpostiosoitteita ilmeni vain kaksi kappaletta.. Kyselylomake sisälsi useita aihealueita. Ensimmäisenä aihealueena kysyttiin vastaajan henkilökohtaista kokemus- sekä metsästystaustaa, sekä sijoittumista hirvitalousaluekohtaisesti. Lisäksi kysyttiin vastaajan kokemusta petoyhdyshenkilönä toimimisesta, sekä vastaajan näkemyksiä omasta lajintuntemuksesta sekä erityisen merkittävänä aihealueena tarvetta petoyhdyshenkilöiden koulutuksen kehittämiseen. Kyselylomakkeen lopussa oli vapaan palautteen osio, jossa vastaajilla oli mahdollisuus kiinnittää tutkijan huomio sellaisiin seikoihin, jotka tämän tutkimuksen kannalta saattavat olla merkittäviä.

12 KYSELYLOMAKKEEN LAADINTA

Kyselylomakkeen laadintaa pidin monestakin syystä haasteellisena. Kysymysten asettelua varten teimme yhteistyötä toimeksiantajan kanssa, jotta tutkimuksessa kysyttäisiin niitä asioita, joilla on tutkimuksen tuloksen kannalta merkitystä. Erityinen merkitys ja painoarvo asetettiin koulutustoitteille, sekä petoyhdyshenkilöiden kokemukselle omasta tieto- ja taitotasostaan.

Kyselylomakkeen laadinnassa käytin aikaa lomakkeen rakenteen pohtimiseen, jotta kysely olisi vastaajille mielenkiintoinen ja motivoisi vastaamaan. Kysymysten määrän pitäisi olla kohtuullinen ja päädyin laatimaan 41 kysymystä arvelen määrän olevan soveltuva. Myös tutkimuksen toimeksiantajan näkemykset ja ehdotukset pyrin ottamaan laajasti huomioon. Kysymysten asettelussa on huomioitava vastaajien moninainen koulutustaso, sekä laaja ikä- ja kokemusja-

kauma. Kysymyksiin vastaaminen on tehtävä helpoksi ja kysymysten oltava yksiselitteisiä. Kyselyn tuloksissa pitäisi pystyä havainnoimaan alueellisia eroavaisuuksia suhtautumisessa suurpetokantoihin ja niiden ohjaamiseen hirvitalousalue tasolla. Kysymykset testattiin 15 henkilön koeryhmällä, jotta niiden yksiselitteinen tulkinta varmistui. Sen lisäksi, että kyselylomakkeen tulisi olla motivoiva ja helppo vastattava, niin vastaajan anonymiteetti tulisi säilyä. Kyselylomakkeen toisessa aihealueessa kysymykset koskivat vastaajan omia näkemyksiä petoyhdyshenkilötoiminasta, kirjatuista havaintomääristä ja saatujen ilmoitusten tarkistamisesta ja paikkansapitävyydestä. Ei ole ollenkaan tavatonta, että tottumaton luonnossa liikkuja sekoittaa esimerkiksi koiran ja suden jäljen toisiinsa. Myös samanlainen sekoittaminen on mahdollista näköhavainnon suhteen. Muut suurpedot ovat helpommin tunnistettavissa.

Kyselylomakkeen kolmas aihealue käsitteli petoyhdyshenkilöiden näkemyksiä petoyhdyshenkilöverkoston ja toiminnan tunnettuudesta, sekä mm. havaintojen kirjaamiseen käyttävän Tassu-järjestelmän mahdollisia käyttäjäongelmia. Lomakkeen neljännen osion kysymyksillä kartoitettiin vastaajien omaa näkemystä suurpetojen elintapojen ja jälkien tuntemuksen suhteen. Lomakkeen viidennen osion kysymykset käsittelivät petoyhdyshenkilötoimintaan liittyviä koulutuksellisia tarpeita ja sitä minkä tyyppisten aiheiden painotusta koulutuksessa pitäisi lisätä tulevaisuudessa. Lomakkeen viimeisen osion kysymykset koskivat mm. tallennusmenetelmien kehittämistä ja mahdollista kulukorvausta toiminnasta.

.

13 TIEDON TALLENTAMINEN JA ANALYSOINTI

Kirjelomakkeella saadut tulokset kirjattiin manuaalisesti Google Forms Web-sovellukseen johon tallennettua tietoa voidaan tarvittaessa analysoida tilastollisesti. Verkossa suoritettut vastaukset kirjautuivat Google Drive järjestelmään suoraan. Järjestelmä toimi ilmeisen ongelmitta, koska vain muutama vastaaja pyysi puhelimitse neuvoja vastauslomakkeen täyttämiseen. Muutama vastaaja ei ollut ymmärtänyt verkkolomakkeen toimintaperiaatetta ja palautti vastaukset kirjeitse.

14 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselylomake lähetettiin 28.1.2014 sekä verkossa että kirjeitse 287 petoyhdyshenkilölle. Kyselyyn oli aikaa vastata helmikuun 2014 loppuun mennessä.

Kirjeessä kyselylomakkeen palautti 25 henkilöä. Verkossa lomakkeen palautti 70 henkilöä. Tutkimuksen vastausprosentti oli 34 %. Tulosta voidaan pitää kohtuullisena ja vastausprosentti kertoo siitä, että kysely oli kohtuullisen onnistunut, sekä kyselyn aihepiiri oli vastaajia kiinnostava.

14.1 Taustatietoja vastaajista

Kyselyyn vastanneiden ikäjakaumasta 94 % oli iältään 31–70-vuotiaita. Alle 30-vuotiaita vastaajia oli yksi henkilö, yli 70-vuotiaita viisi henkilöä. Kyselyyn vastanneista kaikki ilmoittivat olevansa metsästäjiä ja kuuluvansa metsästysseuraan. On huomattavaa että tässä saattaa olla eroavaisuuksia maantieteellisesti huomattavan paljon. Esimerkiksi niissä Pohjois-Suomen kunnissa, joiden asukkailla on valtion maille vapaa metsästysoikeus, seuraan kuulumisen ei ole välttämätöntä laajojen ja monipuolisten metsästysmahdollisuuksien vuoksi. Lisäksi petoyhdyshenkilötoiminnassa työskentelee mm. Rajavartiolaitoksen sekä Metsähallituksen maastohenkilöstöä, joiden harrastuksiin ei metsästys kuulu, mutta petohavaintojen kirjaaminen kuuluu heidän työnkuvaansa.

Pohjois-Savon riistakeskuksen alueella petoyhdyshenkilötoiminnassa mukana olleiden henkilöiden toiminnassa mukanaoloaika vuosina jakaantui kohtuullisen tasaisesti. 0–10 vuotta toiminnassa mukana olleiden määrä oli 70 %, ja yli 15 vuotta toiminnassa mukana olleita oli 17 % vastaajista (taulukko1).

Mukana toiminnassa	Vastanneiden määrä	Prosenttia vastaajista
0–5 vuotta	34	36 %
5–10 vuotta	32	34 %
10–15 vuotta	13	14 %
Yli 15 vuotta	16	17 %

Taulukko 1. Kauanko vastaajat olleet toiminnassa mukana.

Kyselyyn vastanneet henkilöt olivat suurelta osin kokeneita metsästäjiä. 93 % vastaajista ilmoitti harrastaneensa metsästystä yli 15 vuotta. Alle viisi vuotta metsästystä harrastaneita oli vastaajissa vain yksi henkilö, ja 5–10 vuotta metsästystä harrastaneita henkilöitä 1 henkilö. (taulukko 2).

Metsästyskokemus vuosina	Vastanneiden määrä	Prosenttia vastaajista
0–5 vuotta	1	1 %
5–10 vuotta	1	1 %
10–15 vuotta	5	5 %
Yli 15 vuotta	88	93 %

Taulukko 2. Vastaajien metsästyskokemus

Kyselyyn vastanneista 61 henkilöä ilmoitti harrastavansa metsästystä yli 30 päivää vuodessa. Petoyhdyshenkilötoimintaan vastaajista 36 henkilöä käytti vuositasolla aikaa 1–5 päivää 36 % vastaajista ja tässä osiossa vastaukset jakaantuivat varsin tasaisesti. Yli 31 päivää petoyhdyshenkilötoimintaan käytti vastaajista vain 8 henkilöä. (Taulukko 3.) Vastausten perusteella voidaan päätellä, että petoyhdyshenkilönä toimiminen on metsästäjälle ajankäytöllisesti kohtuullisen

vähäinen osa harrastusta, mikäli sitä verrataan metsästykseen ja muuhun luonnossa liikkumiseen käytettyyn aikaan. Eli motivoitunut petoyhdyshenkilö hoitaa havainnointia aina luonnossa liikkueessaan.

Toimintaan käytetty aika vuodessa	Vastanneiden määrä.	Prosenttia vastaajista
1–5 päivää	34	36 %
6–10 päivää	29	31 %
11–20 päivää	19	20 %
21–30 päivää	5	5 %
31 päivää tai enemmän	8	8 %

14.2 Vastausten jakaantuminen alueittain

Kyselyyn vastanneiden henkilöiden määrä jakaantui hirvitalousalueittain seuraavasti (taulukko 4).

	Petoyhdyshenkilöitä	Vastanneiden määrä	Vastausprosentti
Hirvitalousalue 01	103	29	28 %
Hirvitalousalue 02	55	21	38 %
Hirvitalousalue 03	137	44	32 %

Taulukko 4. Vastausten jakaantuminen

Jostakin syystä hirvitalousalue 01:n, eli Karttulan, Kuopion, Rautalammin, Riistaveden, Suonenjoen, Tervon ja Vesannon Riistanhoitoyhdistysten alueiden petoyhdyshenkilöiltä vastauksia saapui hieman vähemmän kuin kahden muun alueen. Selkeää syytä tähän on vaikea yksilöidä. On mahdollista että sähköpostilla tuleva kysely saatetaan sekoittaa verkkomainontaan, tai kysely menee vastaajan roskapostiin. Myös lomakkeella toimitettu kysely saatetaan helposti sivuuttaa tarkemmin lukematta.

14.3 Kirjattujen havaintojen määrät

Vastaajien vuodessa kirjaamien havaintojen määrä painottuu 11–40 havainnon luokkaan. (taulukko 5). Yli 100 havaintoa vuodessa ilmoitti kirjaavansa 4 henkilöä. 33 % vastaajista ilmoitti että havainnot ovat itse maastossa havaittuja. Osa vastaajista kirjaa vain omia havaintojaan, merkiten ne Tassu-järjestelmään, osa vastaajista kirjaa myös muiden petoyhdyshenkilöiden havaintoja, joten vastauksen luotettava jakaantuminen olisi pitänyt pystyä analysoimaan tarkemmin. Eli tältä osin kysymysten asettelu oli siis hieman puutteellinen.

On luonnollista että vastaajakohtainen omien ja muiden henkilöiden havaintojen määrä olisi oltava tarkemmin eriteltävissä, mikäli tuloksesta halutaan ehdotto-

man luotettava. 45 % vastaajista kirjasi vain omia havaintojaan Tassu-järjestelmään, 37 % vastaajista kirjasi myös muiden petoyhdysheikilöiden havaintoja. 3 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä vanhaa paperilomaketta ja lähettävänsä tiedot kirjeessä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle. 15 % vastaajista kirjasi havainnot lomakkeelle, ja toinen petoyhdysheikilö kirjaa ne Tassuun. Menettelyä käytetään koska kaikilla petoyhdysheikilöillä ei ole ATK-valmiuksia.

Havaintojen määrä / vuosi	Vastanneiden määrä	Prosenttia vastaajista
Alle 10	25	26 %
11–40	47	49 %
41–70	14	15 %
71–100	5	5 %
Yli 100	4	4 %

Taulukko 5. Kirjattujen havaintojen määrä.

14.4 Petoyhdysheikilöille ilmoitettujen havaintojen luotettavuus

Kysymyksen nro 11 tulos on mielestäni varsin merkittävä. Kysymys koski petoyhdysheikilöille ilmoitetuista havainnoista tarkistuksen jälkeen muuksi kuin suurpedon aiheuttamaksi todettuja havaintoja. Petoyhdysheikilöille ilmoitettujen ilmoitusten määrä vaihtelee alueittain suuresti ja osa havainnoista tulee henkilöiltä, joiden jälkien tai eläinten tunnistamisen taito ei välttämättä ole parhaalla mahdollisella tasolla. Yleinen virrehavainto on koiran ja suden jälkien sekoittuminen. Petoyhdysheikilönä toimivan henkilön kertoman mukaan erikoisin sekaannus ilmoitetuissa havainnoissa oli ilmoitus järven yli uineesta karhusta. Havaintoa tarkistettaessa ilmeni, että järven yli uinut eläin tunnistettiin jälkien pe-

rusteella varmuudella metsäkauriksi. Joissakin tapauksissa myös kissa ja ilves oli sekoitettu toisiinsa.

85 % vastaajista kertoi, että alle 25 % saamistaan ilmoituksista oli muun eläimen kuin suurpedon aiheuttamia. Kaksi vastaajaa ilmoitti, että 75–100% tulleista ilmoituksista oli muita kuin suurpetoja koskevia. (Taulukko 6).

Tarkastetuista muu kuin suurpetohavainto	Vastanneiden määrä	Prosenttia vastaajista
Alle 25 %	81	85 %
25–50 %	7	7 %
50–75 %	5	5 %
75–100%	2	2 %

Taulukko 6. Tarkastettujen havaintojen luotettavuus.

Ilmoitettujen havaintojen luotettavuudesta sain käsityksen petoyhdyshenkilönä toimivien kanssa käymistäni keskusteluista ja samaa näkemystä tukee myös kyselyn vapaa palaute -osiossa saatu kirjallinen palaute. Mikäli petoyhdyshenkilö pitää ilmoittajan havaintoja luotettavana, niin moni ei koe havainnon tarkistamista tarpeellisena, vaan kirjaa sen Tassu-järjestelmään saamansa tiedon perusteella. Menettely on Riistakeskuksen toimintaohjeen mukainen.

14.5 Havaintojen tarkistaminen

Kyselyn vastausten suurin vaihtelu tuli kysymyksen 12 osalta, jossa kysyttiin havaintojen tarkistamista (taulukko 7). 23 % vastaajista tarkisti saamansa ilmoitukset 75–100% tapauksista. 31 % vastaajista kertoi tarkistavansa ilmoitukset 50–75 % tapauksista. On luonnollista, että toimittaessa vapaaehtois pohjalta ja

ilman kulukorvauksia niin kaikkia havaintoja ei välttämättä pidetä tarpeellisenä tarkistaa. Lisäksi petoyhdyshenkilöiden kanssa käymissäni keskusteluissa törmäsin kysymykseen ajankäytöstä sekä kustannuksista, joilla perusteltiin tarkistamisen pois jättämistä, mikäli havainnon ilmoittanut henkilö oli tunnettu ja hänen havaintoaan pidettiin luotettavana.

Ilmoituksista tarkistettu.	Vastanneiden määrä.	Prosenttia vastaajista
Alle 25 %	24	25 %
25–50 %	20	21 %
50–75%	29	31 %
75–100%	22	23 %

Taulukko 7. Tarkistettujen ilmoitusten määrä.

14.6 Vastaajien näkemykset petoyhdyshenkilötoiminnan tunnettavuudesta suuren yleisön silmissä

Vapaa palauteosiossa annetussa kritiikissä muutama vastaaja ilmaisi huolensa suomalaisten luonnontuntemuksen heikkenemisestä. Lisäksi tiedotusta petoyhdyshenkilötoiminnan merkittävydestä, sekä petoyhdyshenkilöiden tekemästä vapaaehtoistyöstä toivottiin lisättävän. 70 % vastaajista koki, että petoyhdyshenkilötoiminta tunnettiin huonosti tai erittäin huonosti suuren yleisön tietoisuudessa. Kukaan vastaajista ei ollut sitä mieltä, että suuri yleisö tuntee petoyhdyshenkilötoiminnan hyvin. Moni vastaaja korosti palautteessaan että nimenomaan vapaaehtoisena toimivien metsästäjien tuottamat havainnot ovat merkittävä osa riistantutkimuksen tuottaman tiedon taustalla olevasta aineistosta. Lisäksi useampi vastaaja toivoi, että toiminnasta tiedottamista lisättäisiin. Lisäksi useampi vastaaja toivoi, että tiedottamisessa korostettaisiin metsästäjien tekemän vapaaehtoistyön merkitystä.

14.7 Vastaajien näkemykset omasta taitotasostaan

Kyselyssä esitettyyn väittämään, tunnen suurpetojen elintavat hyvin. 13 % vastasi olevansa täysin samaa mieltä. 70 % vastaajista oli melko samaa mieltä, ja 9 % vastaajista valitsi vaihtoehdon en osaa sanoa. Yksikään vastaajista ei ollut täysin eri mieltä.

Saadut vastaukset kuvastavat näkemykseni mukaan, että petoyhdyshenkilötoimintaan sitoutuvat ihmiset ovat motivoituneita ja kiinnostuneita suurpedoista, sekä ovat kokeneita luonnontuntijoita ja pitkän kokemuksen omaavia metsästäjiä.

38 % vastaajista piti omaa jälkien tuntemuksen tasoaan hyvänä ja 51 % melko hyvänä. Oman jälkien tunnistamisen tasoaan piti melko heikkona vain 3 % vastaajista.

14.8 Tehtävään saatu koulutus.

Petoyhdyshenkilötoimintaan hakeudutaan vapaaehtoisesti ja kouluttautuminen ei ole pakollista. Kokonaan ilman koulutusta oli vain 3 % vastaajista. (Taulukko 7.)

Kouluttaja	Koulutettujen määrä.	Prosenttia vastaajista
Suomen Riistakeskus	52	38 %
Riistanhoitoyhdistys	28	20 %
RKTL	35	25 %
Muu tah	19	14 %
Ei ole saanut koulusta	4	3 %

Taulukko 7. Koulutusta saaneiden määrä.

14.9 Halu lisäkoulutukseen

Lisäkoulutuksen tarve suurpedoista ja niiden elintapojen tuntemuksesta jakaantui vastaajien näkemysten mukaan varsin tasaisesti. 64 % vastanneista piti lisäkoulutusta tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Vain neljä % vastaajista koki että lisäkoulutus ei ole tarpeen ja vastanneista 8 % ei pitänyt lisäkoulutusta kovinkaan tarpeellisenä. (Taulukko 8.)

	Vastanneiden määrä.	Prosenttia vastaajista
Täysin samaa mieltä	20	21 %
Melko samaa mieltä	41	43 %
En osaa sanoa	22	23 %
Melko eri mieltä	8	8 %
Täysin eri mieltä	4	4 %

Taulukko 8. Halu lisäkoulutukseen

14.10 Koulutustoiveet

Kyselylomakkeessa oli kolme kysymystä jotka koskivat omien havaintojen tunnistamisen tasoa. Kysymykset käsittivät jälkihavaintojen, näköhavaintojen ja jätösten tunnistamista. Vastaukset jakaantuivat varsin tasaisesti, mutta erityinen tarve vastaajien mielestä oli jätösten luotettavan tunnistamisen kouluttamisella. Myös jälki- ja näköhavaintojen tunnistamisen koulutusta toivottiin lisättävän.

Lisäksi vastaajat toivoivat saavansa koulutusta Tassu-järjestelmään, sekä tietoa suurpetokantojen kehityksestä, sekä tietoa kanta-arvion muodostamisesta. Eri-tyinen mielenkiinto vastaajilla oli tiedon saamiseksi pannaotettujen eläinten liikkeistä. 61 % prosenttia piti tietoa erittäin tärkeänä.

Reaaliaikaista tietoa pannoitettujen eläinten liikkumisen suhteen perusteltiin vapaa palaute -osiossa, jossa moni metsästyskoiran omistaja kertoi olevansa huolestunut koiransa turvallisuudesta ja toivoi siksi reaaliaikaista tietoa erityisesti susien liikkeistä. Samanlaista huolenaihetta metsästyskoiran omistajille aiheutti ilves.

14.11 Vapaa sana -kommentit

Kyselylomakkeen lopuksi vastaajilla oli mahdollisuus antaa vapaasti palautetta. Tutkimuksen toimeksiantajan kertoman mukaan petopolitiikka herättää joissakin tapauksissa tunteita ja niiden purkaminen on tarpeellista. Lisäksi kritiikkiä kohdistuu viralliseen riistan tutkimukseen. Joissakin tapauksissa epäluottamus ja kritiikki Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kanta-arvioita kohtaan on varsin rajua. On luonnollista että kentällä havaintoja aktiivisesti tekevät henkilöt kokevat turhautuvansa, mikäli alueelle myönnettyjen pyyntilupien määrä ei vastaa havaintoja aktiivisesti tekevien henkilöiden näkemystä alueella olevan petokannan koosta.

"Tällä hetkellä metsästäjien ja RKTL:n välillä ei ole luottamusta havainnointien käsittelyn suhteen."

"RKTL:n on luottamus mennyt."

"Lisää luotettavuutta RKTL:n kanssa. Missä petokannat ovat liian suuret, niin kaatolupien saantia tulisi helpottaa, sillä tämä lupapolitiikka lisää petovihaa."

"Ei kuulemma vaikuta mitään esim. ilveslupiin - eikä kyllä vaikutakaan - yksi tai kaksi ilveslupaa Kaavin rhy:lle on pelkkää pilkantekoa, ei täällä uskalla lumen aikaan beaglea metsään päästää."

"Menetettiin paljon meidän ruokkimia kauriita ja muuta pienriistaa. Turhauttavaa ja tätä turhautumista on vaikea saada aktivoitua uudelleen."

Vapaa palaute-osioissa myös korostettiin nopeaa petohavainnoista ilmoittamista:

"Suuri osa tavallisista luonnossa liikkujista ja rivimetsästäjistä ei ymmärrä petohavaintojen ilmoittamiseen tärkeyttä ja ei tiedä tai ei ymmärrä ilmoitettujen varmojen havaintojen yhteyttä kanta-arviointiin ja mahdollisesti haettuihin pyyntilupiin. Tänään petohavainnon tehnyt ihminen soittaa ensin läpi puolet sukulaisista ja tuttavista ja viikon päästä petoyhdyshenkilölle, jos ollenkaan."

Kommentti on mielestäni huomion arvoinen. Mitä nopeammin havainnosta ilmoitetaan, sitä luotettavampi kanta-arviosta voidaan muodostaa. Lisäksi jäljen säilyminen tunnistamista varten on epävarmaa, mikäli ilmoitus viipyy.

Toivomus nuorten osallistumisesta toimintaan on perustelua:

"Kouluttakaa nuoria ko. tehtävään. Vanhat eivät jaksa kymmeniä vuosia jatkuneesta tehtävästään innostua tarpeeksi".

Myös petoyhdyshenkilötoiminnasta tiedotusta toivottiin lisää:

"Ns. suurelle yleisölle lisää tietoa petoyhdyshenkilöistä mm. yhteystiedot."

15 TULOKSET

Tutkimuksen tuloksina voidaan julkaista suosituksia petoyhdyshenkilöverkoston toiminnan kehittämiseen ja koulutustarpeen määrittämiseen. Tutkimuksen kuluessa pohdin erityisesti tuossa vapaa palaute osiossa annettua palautetta sekä vastausten muodostumista joidenkin kysymysten osalta erityisesti.

On ilmeistä, että vapaaehtoisena toimintaan lähtenyt henkilö kokee toiminnan omakseen ja omaa luontoharrastustaan tukevana harrastuksen lisänä. Tähän viittaa vahvasti se, että 84 % vastaajista oli täysin tai melkein samaa mieltä väittämästä, jossa kysyttiin kiinnostuneisuutta suurpetojen elintapoihin.

95 % vastaajista piti petoyhdyshenkilöiden keräämää tietoa riistantutkimukselle luotettavana tai erittäin luotettavana. Vastaukset tukevat käsitystäni toimintaan osallistuneiden motivaatiosta ja luontokiinnostuksesta.

On luonnollista, että nyky-yhteiskunnassa kaupunkilaistuminen ja korkean teknologian mukanaan tuoma elämäntapojen muutos vieraannuttaa ihmisiä luonnosta ja luontoharrastuksista ja samalla myös suurpetojen tuntemus väheenee. Vapaa palaute-osiossa useampi vastaaja korosti petoyhdyshenkilötoiminnasta tiedottamisen merkitystä. Erityisesti korostettiin vapaaehtoisesti toimivien metsästäjien merkitystä petohavaintojen tarkistajana sekä havaintotiedon toimittajana riistantutkimukselle. Mielestäni voidaan todeta, että riistantutkimuksen taso ja petokantojen hoidon suunnittelu olisi huomattavasti heikommalla tasolla, mikäli havaintoja ei tuotettaisi vapaaehtoisvoimin. Tämä on huomion arvoinen asia.

Petoyhdyshenkilöiden näkemykset yhteistyön ja verkostoitumisen lisäämiseksi metsästysseurojen ja riistanhoitoyhdistysten rajojen yli ovat erityisen huomion arvoisia. 79 % vastaajista oli täysin samaa tai melko samaa mieltä siitä, että yhteistyötä ja verkostoitumista olisi lisättävä. Keinoina tähän esitän koulutuksen kohdentamista siten, että naapurikuntien riistanhoitoyhdistysten ja naapurimetsästysseurojen petoyhdyshenkilöitä voitaisiin kouluttaa esimerkiksi alueellisissa pienryhmissä. Pienryhmissä toimiminen olisi mielestäni tehokas tapa kouluttautua sekä kouluttaa. Pienryhmissä kouluttautuminen mahdollistaisi samalla tutustumisen naapuriseuran tai riistanhoitoyhdistyksen petoyhdyshenkilöihin. Luonnollisesti ryhmien koostaminen olisi harkittava alueellisesti ja siten että, siihen sijoitettava rahallinen ja ajallinen panostus olisi tuottavaa. Lisäksi on huomioitava, onko siihen olemassa olevia resursseja vai pitäisikö toimijoita kannustaa enemmän omatoimiseen tiedon vaihtoon.

Petoyhdyshenkilöiden määrä koetaan kyselyyn vastanneiden mukaan riittäväksi. 75 % vastaajista on tätä mieltä kysymyksen nro 15 väittämään. Tämän perusteella en näe tarvetta petoyhdyshenkilöiden määrän lisäämiselle, mutta kohdennettu kouluttaminen on ilmeisen tarpeen. Tätä näkemystä tukevat vastaukset kysymyksiin, joissa koulutuksen tarvetta eri painopistealueille tutkittiin.

Tämän tutkimuksen puitteissa ei ollut mahdollisuuksia tutkia koulutuksen tarvetta enempää, mutta koulutuksen kohdentaminen edellä mainituin perustein voisi olla hyödyllistä ja koulutusta voitaisiin mahdollisesti ajatella jaettavaksi pienempiin osioihin, joissa esimerkiksi opastettaisiin lumijälkien ja jätösten tuntemuk-

seen. Koulutus voitaisiin järjestää erityisen teeman puitteissa jokaista koulutustapahtumaa kohden. Luonnollisesti tämä on mahdollista vain siinä tapauksessa, jos koulutukseen on suunnattavissa varoja ja resursseja.

Uudistunutta Tassu-järjestelmää pidetään ilmeisen toimivana, joten sen opastaminen voitaneen jättää koulutuksessa vähemmälle. Toisaalta tallennusmenetelmien kehitys on nopeaa ja luonnollisesti koulutus ATK-sovellusten suhteen on pidettävä ajantasaisena. Mahdollinen visio tulevaisuuden reaaliaikaisesta tallennusjärjestelmästä esimerkiksi matkapuhelimeen on huomioitava koulutusta kehitettäessä.

Tulevaisuuden haasteita petoyhdyshenkilötoiminnassa koen toimijoiden ikärakenteen. Kyselyyn vastasi vain yksi iältään alle 30 vuotta oleva henkilö. 32 henkilöä vastaajista oli iältään 31–50 vuotiaita. 47 vastaajista oli iältään 51–70 vuotiaita. Nuorten metsästäjien motivoiminen toimintaan mukaan on erityisen tärkeää tulevaisuudessa ja siksi suosittelenkin toiminnasta tiedottamista esimerkiksi metsästäjille suunnatun koulutuksen yhteydessä.

Toiminnassa mukanaolevien motivaation säilyttäminen on myös huomion arvoisen asia. Useampi vastaaja korosti vapaasti antamassaan palautteessa sitä, että pyyntilupien jakaantuminen alueellisesti ei korreloi esimerkiksi alueella olevan ilveskannan määrän kanssa. Petoyhdyshenkilötoiminta koetaan turhaksi, jos pyyntilupien määrässä ei ole havaittavissa kasvua, vaikka ilmoitettujen havaintojen määrä on vuosittain selkeästi kasvussa, turhautuminen on luonnollinen seuraus. Voidaan perustellusti asettaa kysymys, miksi ilmoittaa havaintoja, jos sillä ei ole vaikutusta lupamääriin.

16 TUTKIMUKSEN LOPPUYHTEENVETO

Tutkimuksen aihe oli itselleni mielenkiintoinen ja kiinnostava koska olen itsekin riista-asioista kiinnostunut ja harrastanut metsästystä yli 30 vuotta. Tuttavapiiriini kuuluu paljon metsästäjiä ja myös muutama petoyhdyshenkilö. Itse en ole toiminut petoyhdyshenkilönä, eikä minulla ole siihen tarvittavia ajallisia resursseja, kuten ei korkeaa motivaatiotakaan.

Tutkimusaihe oli uusi. En löytänyt aiheesta kovinkaan laajasti taustamateriaalia tai jo tutkittua tietoa. Tutkimuksen aikana sain paljon hyviä yhteydenottoja pe-toasioita koskien. Osa yhteydenotoista oli tunnepitoisia. Tämä on luonnollista niin kauan kuin ihmisen ja suurpedon reviirit lähentyvät toisiaan. Tutkimuksen aikana saamani yhteydenotot ja vastausten seuranta avasivat itselleni uuden näkökulman suomalaiseen riistantutkimukseen, sekä samalla arvostukseni vapaaehtoistyötä tekeviä henkilöitä kohtaan kasvoi.

Tutkimus onnistui mielestäni varsin hyvin. Vastausprosentti kohosi 34,3 %:n tasolle. Riistakeskuksen suorittamana markkinointi oli varsin tehokasta ja tämän kyselyn suhteen onnistui hyvin.

Toki parannettavaakin tutkimuksessa on. Omat tutkijantaitoni joutuivat koetukselle ja esimerkiksi kysymysten selkeään ja johdonmukaisen asettelun merkitystä ei voitane korostaa tarpeeksi. Mikäli kysymysten asettelussa on epäjohdonmukaisuuksia tai kysymysten määrä liian suuri, moni saattaa jättää vastaamatta. Lisäksi vastausten tilastollinen analysointi vaikeutuu. Esimerkiksi tilastollinen ristiintaulukointi on tästä vastausaineistosta vaikea tehdä.

17 LÄHTEET

Asetus Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta. 228/1986.

Finlex .206/2013

Forsman, L., Wikman, M., Härkönen, S. & Eskelinen, P. 2010. Riistatalouden vapaaehtoistyö. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.

http://www.rkti.fi/www/uploads/pdf/uudet%20julkaisut/selvityksia_10_2010.pdf 14.2.2014

Heikkinen, S. 2013. RKTl. Sähköposti Keijo.Luostarinen@edu.karelia.fi.
16.10.2013.

Laki metsästyslain muuttamisesta. 206/2013.

Magga, A-M. 2012. Pedot – monimuotoisen luonnon osa vai saamelaisen poronhoidon voimattomuuden symboli? Oulun yliopisto. Saamelaisen kulttuurin koulutusohjelma. Pro gradu -tutkielma.
<http://www oulu.fi/giellagas/tiedostot/Gradut/Anne-Maria%20Magga/Anne-Maria%20Magga%20gradu.pdf> 20.2.2014.

Metsästyslaki. 615/1993.

Maa – ja Metsätalousministeriö.2013. Riistatalous.
http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/kalastus_riista_porot/riistatalous.html 17.10.2013.

Pellikka, J. & Lindén, H. 2009. Riistanriikkausindeksien suhde yksittäisten lajien ja lajiryhmien runsauksiin. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.
http://www.rkti.fi/www/uploads/pdf/uudet%20julkaisut/tutkimuksia_5_2009.pdf 20.12.2013

Peltosalmi, J; Hakkarainen, T; Särkelä, R. & Eronen, A. 2012. Järjestöbarometri 2012. SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry.
http://www.soste.fi/media/pdf/julkaisut/jarjestobarometri_2012.pdf 20.12.2013

Petoyhdysheikilöiden koulutusmateriaali 2013.

Pohjois-Savon liitto. <http://www.pohjois-savo.fi/fi/pohjois-savo/kunnat/> 21.2.2014

Riistahallintolaki. 158/2011.

Riistakeskus 2013. Suullinen tiedonanto.16.1.2013

Riistan ja Kalatalouden tutkimuslaitos. Suurpetohavainnot

<http://www.rktl.fi/riista/suurpedot/>

Riistan ja Kalatalouden tutkimuslaitos. Tilastot 2012. <http://www.rktl.fi/tilastot/>

RKTL Tilastot (19.10.2013)

Suomen Riistakeskus.<http://riista.fi/riistahallinto/riistanhoitoyhdistykset/>
19.10.2013

Suomen riistakeskus. 2013. RHY:n jäsenyys.

<http://riista.fi/riistahallinto/riistanhoitoyhdistykset/rhyn-jasenyyys/Riistanhoitoyhdistykset> 19.10.2013.

Tanskanen, J. 2014. Riistakeskus Pohjois-Savo. Sähköposti
Keijo.Luostarinen@edu.karelia.fi. 30.1.2014.

18 LIITTEET

Liite 1

Taulukko1

Petoyhdyshenkilöiden ilmoittamat havainnot Riistakeskuksittain

Rh-piiri	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2011	2012
EH	439	931	978	1 439	1 511	1 968	2 143	4 592
ES	2 406	2 503	2 477	3 646	4 230	5 448	5 237	5 303
KA	1 144	1 263	1 867	2 371	2 849	3 356	2 643	3 319
KS	2 813	2 589	2 628	3 228	3 353	3 657	4 303	5 428
KY	2 902	3 584	2 506	2 992	3 402	4 749	4 550	5 900
LA	615	551	527	959	593	1 101	1 102	1 740
OU	266	382	831	1 375	1 254	2 342	2 311	2 749
PO	972	977	760	1 265	1 186	1 857	3 720	4 836
PH	735	930	1 148	1 764	2 196	2 326	3 092	3 176
PK	5 132	4 151	4 668	4 873	5 349	5 724	3 959	3 992
PS	3 207	3 284	2 703	3 556	3 802	4 706	5 093	6 329
RP	684	508	391	440	617	1 082	1 186	1 637
SA	683	989	1 286	1 915	2 348	2 955	3 113	4 285
UU	1 095	1 551	1 355	1 724	2 280	2 899	2 968	4 272
VS	151	404	670	981	1 527	2 150	3 204	3 498
Yht.	23 244	24 597	24 795	32 528	36 497	46 320	48 624	61 056
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AHMA	1 024	915	859	1 527	1 053	1 811	1 536	2 215
ILVES	11 809	13 645	12 064	18 711	22 682	30 885	31 533	40 728
KARHU	5 631	5 243	6 147	6 987	8 020	9 911	10 908	12 031
SUSI	4 780	4 788	5 725	5 303	4 742	3 713	4 647	6 082
Yht.	23 244	24 591	24 795	32 528	36 497	46 320	48 624	61 056

**) Lisäksi ilmoitettiin 55 kpl havaintoja, joissa ei ollut lajitietoa

Liite 2.

Kyselylomake

OSIO 1. Taustatiedot

1. Ikä

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ Alle 30 vuotta
- ☐ 31–50 vuotta
- ☐ 51–70 vuotta
- ☐ Yli 70 vuotta

2. Koulutus

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ Kansakoulu
- ☐ Peruskoulu
- ☐ Ammatillinen koulutus
- ☐ Korkeakoulu / Ammattikorkeakoulu
- ☐ Yliopisto

1. Montako vuotta olette olleet mukana petoyhdyshenkilötoiminnassa?

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ 0–5 vuotta
- ☐ 6–10 vuotta
- ☐ 10–15 vuotta
- ☐ yli 15 vuotta

2. Alue jolla keräätte havaintoja

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ Alue 01: Karttulan, Kuopion, Rautalammin, Riistaveden, Suonenjoen, Tervon ja Vesannon riistanhoitoyhdistysten alueet.
- ☐ Alue 02: Juankosken, Kaavin, Tuusniemen, Leppävirta-Varkauden ja Vehmersalmen riistanhoitoyhdistysten alueet.
- ☐ Alue 03: Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Maaningan, Nilsiän, Pielaveden, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Varpaisjärven ja Vieremän riistanhoitoyhdistysten alueet

3. Oletteko itse metsästäjä?

- ☐ Kyllä
- ☐ En

4. Montako vuotta olette harrastanut metsästystä?

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ 0 – 5 vuotta

- ☐ 5 – 0 vuotta
- ☐ 10 – 15 vuotta
- ☐ yli 15 vuotta
- ☐ En metsästä

5. Kuulutteko metsästysseuraan / seurueeseen?

- ☐ Kyllä kuulun
- ☐ En kuulu

6. Mitä riistalajeja metsästätte?

Voitte valita useita vaihtoehtoja

- ☐ Hirvieläimet
- ☐ Suurpedot
- ☐ Pienpedot
- ☐ Jänis
- ☐ Metsäkanalinnut
- ☐ Vesilinnut

7. Kuinka monta päivää vuodessa käytätte metsästysharrastukseenne?

Rastita vaihtoehto.

- ☐ 1–5 päivää
- ☐ 6–10 päivää
- ☐ 11–20 päivää
- ☐ 21–30 päivää
- ☐ 31 päivää tai enemmän

OSIO 2. Havaintomäärät ja kirjaaminen

8. Kuinka monta suurpetohavaintoa kirjaatte vuoden aikana?

Rastita yksi vaihtoehto.

- ☐ alle 10 havaintoa
- ☐ 11–40 havaintoa
- ☐ 41–70 havaintoa
- ☐ 71–100 havaintoa
- ☐ yli 100 havaintoa

9. Minulle ilmoitetuista ja tarkistamistani havainnoista on muita kuin suurpetojen aiheuttamia:

- ☐ Alle 25 %
- ☐ 25 – 50 %
- ☐ 50 – 75 %
- ☐ 75 – 100 %

10. Käyn tarkistamassa minulle ilmoitetut havainnot

- ☐ Alle 25 %
- ☐ 25 – 50 %
- ☐ 50 – 75 %
- ☐ 75 – 100 %

11. Kirjaamistani havainnoista itse maastossa havaitsemiani on

- ☐ Alle 25 %
- ☐ 25 – 50 %
- ☐ 50 – 75 %
- ☐ 75 – 100 %

12. Havaintojen kirjaamismenettely

- ☐ Minulla on omat Tassu tunnukset ja kirjaan ainoastaan omat havaintoni
- ☐ Minulla on omat Tassu tunnukset ja kirjaan myös muiden petoyhdyshenkilöiden havaintoja
- ☐ Käytän paperilomaketta ja toinen petoyhdyshenkilö kirjaa ne Tassuun
- ☐ Käytän paperilomaketta ja toimitan sen RKTL:lle

OSIO 3. Omat kokemukseni toiminnasta

13. Onko petoyhdyshenkilöiden määrä riittävä oman riistanhoitoyhdistyksen alueella?

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ Kyllä, se on sopiva
- ☐ Ei, se on liian iso
- ☐ Ei, se on liian pieni
- ☐ En osaa sanoa

14. Kuinka monta päivää käytätte petoyhdyshenkilötoimintaan vuoden aikana? Sisältää kaiken toimintaa kuuluvan: havaintojen tarkistaminen ja kirjaaminen.

- ☐ 1-5 päivää
- ☐ 6-10 päivää
- ☐ 11–20 päivää
- ☐ 21–30 päivää
- ☐ 31 päivää tai enemmän

17. Olen kiinnostunut suurpedoista ja niiden elämästä.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

18. Ns. suuri yleisö tuntee hyvin petoyhdyshenkilöverkosto toiminnan.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

19. Mielestäni petoyhdyshenkilötoiminta tuottaa luotettavaa tietoa riistatutkimukselle.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä

- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

20. Yhteydenpito petoyhdyshenkilöiden välillä on riittävää

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

21. Metsästysseurani jäsenet ilmoittavat minulle suurpetohavaintonsa aktiivisesti

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

22. Pääsääntöisen havainnointialueeni ihmiset tietävät hyvin kenelle alueen suurpetohavainnoista voi ilmoittaa

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

23. Havaintojen kirjaaminen Tassuun on tuottanut minulle vaikeuksia järjestelmän ongelmista johtuen (vastaa 24, jos sinulla on Tassutunnukset käytössä)

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

24. Havaintojen kirjaaminen marraskuussa 2013 avattuun uudistettuun Tassuun on ollut sujuvampaa kuin entiseen Tassun versioon

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä
- ☐ En ole kirjannut vielä uudistettuun Tassuun

25. Olen tarvittaessa saanut riittävästi apua Tassuun liittyvissä ongelmassa

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Osittain eri mieltä
- ☐ En ole tarvinnut tukea

- ☐ Osittain samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

26. Jos olen saanut neuvoja, tärkein tuki on ollut

- ☐ Toinen petoyhdyshenkilö
- ☐ Riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaaja
- ☐ Riistakeskuksen toimihenkilö
- ☐ RKTL
- ☐ Joku muu: _____

OSIO 4. Kysymyksiä tieto- ja taitotasosta

27. Tunnen suurpetojen elintavat hyvin

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

28. Omat taitoni ovat riittävät suurpetojen jälkien tunnistamiseen

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

29. Olen saanut petoyhdyshenkilön tehtäviin koulutusta

- ☐ Suomen riistakeskukselta
- ☐ Riistanhoitoyhdistykseltä
- ☐ RKTL:lta
- ☐ Jokin muu _____
- ☐ En ole saanut koulutusta

OSIO 5. Koulutustarpeet

30. Haluaisin itse saada lisää koulutusta suurpedoista ja niiden elintavoista.

Rastita yksi vaihtoehto

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

31. Mielestäni petoyhdyshenkilöiden koulutuksessa olisi tärkeää lisätä:**Jälkihavaintojen luotettavan tunnistamisen opetusta.**

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

32. Näköhavaintojen luotettavan tunnistamisen opetusta.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

33. Jätösten luottavan tunnistamisen opetusta.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

34. Tassu -järjestelmän opetusta.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

35. Tietoa suurpetojen kanta-arvion muodostamisesta.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

36. Tietoa suurpetojen kannan kehityksestä.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

37. Tietoa pannoitettujen eläinten liikkumisesta.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä

- ☐ Täysin samaa mieltä

38. Mielestäni koulutuksen lisääminen ei ole tarpeen.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

OSIO 6. Toiminnan kehittäminen

39. Petoyhdysheikilöiden välistä yhteistyötä ja verkostoitumista tulee lisätä esim. riistanhoitoyhdistys ja metsästysseurarakojen yli?

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

40. Petohavainnoinnissa käytettäviä tallennusmenetelmiä tulee kehittää enemmän Esim. tallennus matkapuhelimeen?

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

41. Petoyhdysheikilötoiminnasta pitäisi maksaa kulukorvauksia

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Melko eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

Kehitysehdotuksia / Vapaa sana.